

3. března 2023 Salvátor Text kázání Izajáš 43,1–7

Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.

Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel. Jako výkupné jsem dal za tebe Egypt, Kúš a Sebu dal jsem místo tebe. Protože jsi v očích svých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval, dám za tebe mnohé lidi a národy za tvůj život.

Neboj se, já budu s tebou. Tvé potomstvo přivedu od východu, shromáždím tě od západu. Severu poručím: „Vydej!“ a jihu: „Nezadržuj!“ Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil.

Milí přátelé, bratři a sestry v Kristu,
Slyšeli jsme dva texty, jejichž společným poselstvím je Boží požehnání, péče, svoboda a ochrana.
Dnes tedy bude řeč o Boží péči. O jeho povolání a vedení, o nové naději a o vykupujícím vztahu Boha k jeho lidu, o Boží vztahující se a láskyplné péči o svůj lid a o důstojnosti jeho pověření.

Sen praotce Jákoba, ve kterém se mu zjevuje Hospodin, ujišťuje jej o své přízni a požehnání, přichází ve chvíli, kdy Jákob má za to, že všechno prohrál. Utíká z domova jako psanec, otce podvedl, rozházel si to s bratrem a má obavy z jeho pomsty. Nemá vůbec nic na cestu, žádnou výslužku, či zabezpečení, odchází z prázdnou do nejistoty. Navíc, má obavy z bratrova pronásledování a pomsty.

A v této chvíli se mu dostává sen o Božích přicházejících poslech a o budoucnosti pro jeho potomstvo, o zabezpečení a požehnání a o návratu do jeho domoviny. A slyší ujištění, že ta země, z níž utíká, bude patřit jeho potomstvu.

Bůh se tedy Jákobovi ve snu ukazuje a sklání se k němu zrovna ve chvíli, kdy je Jákob se svým životem docela v koncích. Projevuje se zde Boží nepochopitelné milosrdenství, kdy se jeho útěcha a pověření objevuje ve chvíli, kdy se vzdáváme, nebo už jsme to vzdali.

A toto Boží slovo stačí, aby Jákob procitl z letargie a beznaděje a začal s Bohem ve svém životě počítat, postavil oltář a zavázal se Bohu, že jen jeho jediného bude uctívat, že tento Bůh bude jeho Bohem, pokud o něj bude pečovat - bude-li jej střežit na cestě, dá-li mu chléb k jídlu a šat k odívání a bezpečný návrat domů.

Tedy vzájemným projevem tohoto vztahu bude úcta a péče.

Jákob Boha uctil, postavil mu oltář a následně vykročil do budoucnosti lehkým krokem, vědouc, že je Bůh s ním. (Jestliže Boha ve svém srdci uctíváme, jeho odpovědí je jeho ujištění, že je s námi, že o nás pečuje a chrání nás.) Podobný účinek mají též slova proroka Izajáše, která jsme před chvílí slyšeli. Zaznívají jako nadějný výhled do

nelehké situace potomků Jákobových, nyní již národa, který má za sebou deportace a ztrátu vlastní identity a suverenity a hlavně, obavu ze ztráty přízně svého Boha nesouce vědomí jeho trestu.

Nicméně, skrze proroka Izajáše jsou Božimu lidu opakovaně dáována potěšující slova o tom, že Hospodin nezavrhl svůj lid.

„A ty, Izraeli, služebníku můj, Jákobe, tebe jsem vyvolil, potomku Abraháma, mého přítele, tebe jsem vychvátil z končin země, zavolal jsem tě z odlehlých míst, řekl jsem ti: Ty jsi můj služebník, tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě.“

Bůh se ke svému lidu, Izraeli, přiznává ve chvíli, kdy má tento lid za to, že již všechno prohrál, ztratil svoji identitu, suverenitu, náboženství, chrám, krále, zemi, obyvatelstvo, naději. Izraelský národ má už jen vzpomínky a vyprávění o tom, jak se o něj kdysi Bůh zasadil. Jsou to také vyprávění právě třeba o praotci Jákobovi, který také utíkal ze své domoviny a očekával a těšil se, že jej Bůh přivede bezpečně zpět.

V proroctvích Izajášově nacházíme velmi podobné svědectví o tom, že se Bůh znovu ke svému lidu sklání. Sklání se k němu v okamžiku zavržení, v okamžiku poroby, v okamžiku opuštění a dává mu ujištění o své blízkosti a pověření do budoucnosti.

Podobně jako v případě praotce Jákoba, kterému Bůh slíbil, že v něm a v jeho potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země, i zde Bůh obnovuje své zaslíbení a ujišťuje svou přízni a dává svému lidu úkol, pověření do budoucnosti.

Ty jsi můj služebník. Tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě. Ty jsi můj služebník. Jedná se o označení laskavé, povzbuzující. Titul Hospodinův služebník (Ebed Adonai) souvisí s Božím sebezjevováním – Bůh skrze svého služebníka ukazuje, kým je, a vyvoláním dává svému lidu najevo, že s nimi počítá. Boží lid se skrze proročká slova dozvídá, že jeho úkol „být Izraelem“, lidem, speciálně odděleným pro Boha, nepominul tím, že padl Jeruzalém a tím, že byl zničen chrám a národ přesídlen do Babylonie. Jeho poslání být služebníkem neskončilo.

A tak postupně se v exilové době Izraelitě odvažují začít věřit Izajášově zvěsti, že se znovu stanou služebníky Hospodinovými. Že jako celý národ mohou mít naději, že znovu budou společně sloužit Hospodinu.

A podobně jako i v případě Jákobově Hospodin svému lidu říká: Hle, já jsem s tebou.

Podobně jako i Jákobovi zaslíbil: „Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země“, Hospodin svému lidu zaslíbují, že jej bude střežit, bude o něj pečovat, že jej povede a zachrání jej. Přiznává se ke svému lidu slovy: „jsem tvůj stvořitel, Jákobe, tvůj tvůrce Izraeli.“

Biblický text si zde pozoruhodně hraje se jménem praotce Jákoba. Toto jméno znamenalo úskočný, lstivý... tento úskočný, lstivý Jákob však dostal od Boha v závěru svojí životní poutě jméno Izrael, protože jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstál. (Genesis 32, 29)

Prorok Izajáš obě tato praotcova jména připomíná a tím ujišťuje svůj lid, že Hospodin jej zná a že povolává svůj lid **jménem**. *Povolal jsem Tě jménem Tvým, můj jsi Ty.* Tady se obnovuje vztah, ke kterému se v příbězích o praotcích opakovaně vrací první kniha Mojžíšova. Bůh praotcům mění jména, sám je pojmenovává a tím jim i určuje další budoucnost.

Izajášův prorocký výhled však nabízí ještě další obraz Hospodinova jednání s Božím lidem. Izajáš řekne, že Hospodin svůj lid „vykoupí“.

Označení vykupitel známe i z Mojžíšova zákona. Jednalo se o nějakého blízkého příbuzného, který se o vás zasadí, např. V sociální nouzi. Jeho klíčovou povinností bylo vykoupení příbuzného z otroctví nebo zastat se jej v případě soudního sporu. Nebo vykoupit zpět majetek tohoto příbuzného, pokud byl prodán kvůli chudobě. Pokud se blízký příbuzný dostal do otroctví, bylo třeba za něj zaplatit výkupné. „Vykupitel“, „Zastávce“, to je zcela obecně někdo hodně blízký, kdo se stará, jestli nemáte problém, a když jej máte, tak se o vás zasadí, pomůže vám, a to z jakkoliv složité situace.

Bůh potěšuje svůj lid slovy zaslíbení, že se stává jeho vykupitelem, jeho zastáncem, a že bude s ním.

Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.

Oheň a voda jsou symbolem nepřekonatelných překážek, které se staví vyvolenému lidu na odpor, postaví se do cesty jeho dějinnému úkolu a pověření od Boha, Tehdy však se nám Bůh stává zastáncem.

Bůh je zastáncem, vykupitelem svého lidu. Zaslíbujeme mu, že když přijdou těžkosti, prohry, pronásledování a bolest, Bůh sám vezme na sebe úkol Božím lidu s těmito těžkostmi pomoci. Bůh sám se postaví proti zmaru a pocitu bezmoci a svého lidu se zastane.

Tady začíná něco docela nového. Izajáš mluvil o Hospodinu jako o vykupiteli. Použil obraz ochránce na cestách v ohrožení všemožnými dravými proudy a planoucími ohni. Pán Ježíš ten pojem naplnil obsahem ještě srozumitelnějším – učí nás, že Bůh je náš Otec a on je náš bratr. Ježíš nás vykoupil jako nejbližší příbuzný. Dravé proudy a planoucí ohně, tedy pokušení i zlo v tomto světě zůstávají. Ale máme vykupitele, který nás v tom nenechal.

Takový je náš nebeský Otec! Jeho ochota být s námi není ničím podmíněná. Ze své velké lásky se nám sám daroval a povzbuzuje nás ve stejném postoji vůči sobě navzájem. A jestliže Boha ve svém srdci uctíváme, jeho odpovědí je jeho ujištění, že je s námi, že o nás pečuje a chrání nás. Amen

Salvátor 3. března 2023 (Oculi)

Píseň 727,1-3 – Kde jsi, můj přemilý...

Název třetí neděle postní, Oculi je odvozen z Ž 25:

Stále upírám své I k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy. Obrat' ke mně svou tvář, smiluj se nade mnou, jsem tak sám, tak poníženy. Mému srdci přibývá soužení. Vyved' mě z úzkostí. Pohled' na mé pokoření, na moje trápení, sejmi ze mne všechny hříchy. Pohled', jak mnoho je mých nepřátel, jak zavile mě nenávidí. Ochraňuj můj život,

vysvobod' mě, ať nejsem zahanben, vždyť se utíkám k tobě.

Bezúhonnost a přímost mě chrání, svou naději skládám v tebe. Bože, vykup Izraele ze všeho soužení!

Píseň č. 33, K tobě duši pozdvihuji... 1 – 3 a 6 – 7

Modlitba

Panovníku Hospodine, Bože Abrahámův, Izákův i Jákobův, náš milostivý Otče v Ježíši Kristu. K tobě pozvedáme svoji duši, v tebe doufáme, Bože náš, a očekáváme na tvou pomoc a na tvé vedení. Vždyť ty jsi náš zastávce, náš pomocník, náš vykupitel, vždyť ty dáváš naději, kde je zem vyprahlá, chráníš nás a vedeš k pramenům záchrany. K tobě upínáme svou naději, očekáváme na tebe a prosíme, pomoz nám, když tápeme, když se bojíme, když ztrácíme radost a naději, když nevidíme východisko. Ty jsi Bůh, který se slitovává, ty vyprostíš ze sítě naše nohy, ochráníš náš život, zasadíš se o nás, pomůžeš nám a vykoupíš nás ze všeho soužení. Děkujeme ti za to, Bože, že k nám obracíš svou tvář a jsi nám milostiv. Děkujeme, že s tebou můžeme bezpečně kráčet a dojít až do tvého království. Amen

První čtení 1. Mojžíšova 28,10–17

Píseň č. 38 – Pán Bůh je síla má

kázání Iz 43,1-7

Píseň 687 – Pán Bůh je láska

Přímluvná modlitba

Milosrdný Bože, Ty jsi Bůh, jehož láska nezná hranic, prosíme, pomoz nám předávat dál tvou lásku. Přijď do mezilidských vztahů, dávej usmíření do rodin a novou naději do života, nauč nás prokazovat druhým tvoji laskavost a tvoje milosrdenství. Ty jsi Bůh, který nám dává oporu věřícího společenství, prosíme tě za církve, aby dokázala snímat břemena z ramen těch, kteří pod nimi klesají a ukazovala k tobě, jako k tomu, který jsi milostivý, který proměňuješ celý náš svět. Ty jsi Bůh, který vidí naše každodenní zápasy, prosíme, buď v nich s námi, dávej nám moudrost, odvahu a vytrvalost, ať čelíme zkouškám s tvým pokojem, pomoz nám ukazovat na tebe, ukazovat cestu k tobě. Ty jsi Bůh, který uzdravuje, prosíme, buď s těmi, které trápí bolesti, zdravotní problémy a beznadějí, dávej sílu a pokoj. Buď s těmi, kdo slouží našemu světu tím, že pečují o druhé, a žehnej jim trpělivostí a porozuměním. Ty jsi Bůh, který slyší bolestný nárek trpících, prosíme, pomoz na místech, kde se válčí, kde se děje bezpráví, na Ukrajině, v Izraeli a Palestině i jinde na celém světě, buď s těmi, kdo jsou v okovech, v bolestech, mučení, bezradní, pronásledování a opuštění. Ty jsi Bůh, který sytí hladové a dává pít žíznivým, prosíme, buď s těmi, kteří nemají co jíst a co pít a pomoz jim. Prosíme, proměňuj srdce těch, kteří mají vliv a mohou přinést změnu do životů ubožáků, proměňuj okolnosti mezinárodní politiky, buď s těmi, kdo trpí. Posílej nás za těmi, kterým můžeme nějak pomoci. Ty jsi Bůh, který dává pokoj, prosíme tě i za pokoj pro toto město, pro tuto zemi.

Ty jsi Bůh, který nabízí spásu ve svém synu, prosíme tě za tento svět, aby jej poznal, uznal a přijal jako svého Pána a Spasitele.

Poslání: Žalm 103 + Požehnání Nu 6

Píseň 717,1-3 - Tvá, Pane, láska